

BUTLETÍ INFORMATIU

Núm. 12 • Abril 2015

AESCO

ASSOCIACIÓ D'EXSÍNDICS I EXCONSELLERS GENERALS

ÍNDEX

Salutació del President.....	2
Editorial.....	3
Acte d'homenatge a un ex Conseller General.....	4
Discurs homenatge a l'ex Conseller.....	6
Josep Casal Puigcernal, de Cal Bortoló..... de l'Aldosa de Canillo	8
Associació d'antics parlamentaris de països..... membres del Consell d'Europa	10
Declaració de Brusel·les.....	11
Assemblea General 2014.....	15
Ponència Sra. Roser Suñé Pascuet.....	16
Número d'associats 2015.....	20
Full d'inscripció per a nous membres.....	21

SALUTACIÓ

Benvolguts socis i amics,

El temps passa inexorablement, l'any 2015 ja ha recorregut un bon tros de camí, camí que desemboca en l'Assemblea General, l'última del mandat d'aquesta Junta Directiva i que ha estat la que ha dirigit l'AESCO durant aquests 12 anys des de la seva creació. I l'Assemblea General ve tradicionalment acompanyada també de la publicació del nostre butlletí anual que us convido a llegir.

L'any esgotat no ha estat gens favorable pels membres de la nostra Associació, ha vingut acompanyat d'esdeveniments molt tristos. Efectivament hem de lamentar la defunció de quatre dels nostres socis. Els citaré seguint l'ordre cronològic en que es produí aquest trist esdeveniment: Francesc Bonet Casas, Francesc Forné Molné, Ricard Tor Riba i finalment Andreu Armengol Pascuet. En tots els casos han estat robats a llurs famílies i a la nostra Associació en una edat que els hi permetia esperar encara molts anys d'activitat fecunda. Tots havien demostrat el seu interès per l'AESCO, però evidentment el qui havia participat més a les nostres activitats fou Francesc Forné que fou nomenat secretari de la Junta des de la seva constitució. Com a jurista es va encarregar de la redacció dels estatuts de l'Associació, fou el promotor i l'impulsor de moltes de les nostres iniciatives. Trobarem a faltar els quatre membres però la nostra Junta no és ben bé la mateixa des de l'absència del secretari difunt.

Però la roda del temps continua girant i un any és un conjunt de bones i de males notícies. La novetat d'aquest any ha estat l'homenatge solemne que l'AESCO va retre a un dels seus membres: Josep CASAL PUIGCERNAL. Va ésser una cerimònia molt emotiva: el reconeixement dels seus companys, a un andorrà, de la llarga labor duta a terme en favor del seu país i dels seus habitants, d'una activitat desinteressada, afavorint sempre l'interès general, algunes vegades en detriment de l'interès particular.

L'emoció fou conseqüència de la personalitat del beneficiari de l'homenatge, però també hi contribuí el lloc on es va desenvolupar: l'edifici del Parlament. La iniciativa fou proposada per la Sindicatura. Hem d'agrair al M.I. Sr. Síndic General i a la M.I. Sra. Subsíndica General d'haver contribuït d'aquesta manera a fer participar tot l'estament polític andorrà a aquest acte d'un gran simbolisme. Aquesta participació fou materialitzada per la presència d'un gran nombre de Consellers i també del Cap de Govern. Considerem que la Junta Directiva que sigui escollida ha de continuar celebrant aquest acte cada any o al menys una vegada cada dos anys.

Pel que fa a les relacions internacionals, continuem assistint a les reunions i participant a les activitats de l'associació Europea d'antics Parlamentaris. Aquest any hem reprès el contacte amb l'Associació d'ex parlamentaris francesos. Per celebrar les noves relacions, una delegació de la nostra Junta assistirà a una festa a la qual ens ha convidat aquesta Associació de cara al proper estiu.

Per acabar voldria desitjar una assistència molt nombrosa a l'Assemblea General, i desitjar-vos "molt encert" en l'elecció de la nova Junta Directiva.

EL PRESIDENT

EDITORIAL

DEMOCRÀCIA I MUNDIALITZACIÓ

L'Associació Europea dels antics parlamentaris dels països membres del Consell d'Europa es va reunir en col·loqui a Brussel·les, a la Seu del Parlament Europeu, el 13 de novembre del 2014, per debatre d'un tema particularment candent: "Els reptes de la democràcia a l'època de la mundialització: com reforçar les institucions democràtiques i la participació dels pobles".

La Declaració que, al final del col·loqui, va ser adoptada pels assistents, recordava que la democràcia, entesa com el govern del poble, per part del poble i per al poble, havia de facilitar que tots els ciutadans per igual puguin lliurement triar en matèria política i implicava necessàriament "la llibertat d'expressió i dels mitjans de comunicació sense restriccions". Els antics parlamentaris reunits constataren, però, que, massa sovint, en molts països, la democràcia quedava confrontada a unes interpretacions diverses en funció de les tradicions, de les religions i del règim polític.

Les recomanacions formulades en la Declaració volen reforçar la participació ciutadana, que poden semblar del tot elementals, com vist des d'Andorra unes eleccions lliures, el sufragi universal amb vot personal i secret o el dret de formar part d'un partit polític o d'expressar les seves opinions. Ara bé, altres recomanacions podrien ser de més interès per països com el nostre, quan se suggereix, per exemple, millorar encara la transparència del funcionament de les institucions gràcies a l'ús de les xarxes socials o reforçar els sistemes de control mitjançant la creació de comissions consultives.

Nogensmenys, la declaració feia especial èmfasi en el fet que un Parlament elegit democràticament constitueix "el cor polític de la democràcia" i que ha d'ésser el fòrum central per al debat públic i polític i, finalment, pregava per a que la mundialització de la democràcia s'imposi a la mundialització de l'economia.

No dubtem que aquesta Declaració, formulada per antics parlamentaris, pot resultar ser de molta utilitat com a element de reflexió tant per als parlamentaris avui en actiu com per a tots nosaltres.

Una darrera cosa: la referència feta a la Declaració (recordem-ho, al novembre 2014) a "la llibertat d'expressió i dels mitjans de comunicació sense restriccions" podia semblar evident, o, fins i tot, redundant. Era sense comptar amb els fets dramàtics que van tenir lloc a França a principis de gener de 2015. La democràcia és una lluita de cada moment.

Febrer 2015.

LA JUNTA

ACTE D'HOMENATGE A UN EXCONSELLER GENERAL: Sr. JOSEP CASAL PUIGCERNAL

En compliment de l'acord adoptat en el marc de l'Assemblea General Ordinària celebrada, el propassat 13 de novembre es va celebrar al vestibul del nou edifici del Consell General l'acte d'homenatge a l'ex Conseller General de Canillo, el Sr. Josep Casal Puigcernal.

Durant els mesos de juny a novembre, els membres de la Junta Directiva de l'AESCO s'han implicat en l'organització d'aquest esdeveniment que va tenir com a protagonista al Sr. Josep Casal Puigcernal el qual fou escollit per l'aplicació dels criteris de selecció acordats per la Junta que es basen en els anys dedicats a la vida pública, l'experiència i trajectòria política així com els càrrecs desenvolupats. Casals va rebre una medalla de l'AESCO i un diploma de reconeixement per la tasca realitzada.

Lluís Calsina

Eduard Comellas

Lluís Calsina

Lluís Calsina

L'acte va comptar amb un centenar d'assistents entre els quals una nodrida representació d'ex polítics canillencs, membres de la seva família i socis de l'AESCO. També van voler acompanyar al Sr. Casals el Cap de Govern, Sr. Antoni Martí, el Síndic i la Subsídica i representants dels tres grups parlamentaris. L'acte va comptar amb parlaments del Síndic General, Sr. Vicenç Mateu, el President de l'AESCO, Sr. Josep Marsal i de l'ex Cap de Govern, Òscar Ribas. Tots ells van ressaltar la trajectòria política del Sr. Casals i van lloar el seu sentit comú definint-lo com un home amb un alt sentit d'estat.

Josep Casal fou Conseller General els anys 1970-1972 i 1976-1978, Subsíndic General els anys 1990-1992, ministre d'Agricultura i Patrimoni Natural en el primer Govern d'Andorra on va haver d'assistir en la gestió dels aiguats de l'any 1982. També va participar en la redacció de la Constitució i fou conseller del Comú de Canillo.

Lluís Galsina

Eduard Comellas

Lluís Galsina

Lluís Galsina

DISCURS HOMENATGE A L'EX-CONSELLER

Avui és un dia important pels ex consellers, crec que és un dia important pel Consell també, pel Consell de sempre, car avui, de manera solemne, es reconeix la labor duta a terme per un d'aquells andorrans que, durant anys, amb passió, amb perseverança, de manera desinteressada i sovint amb molta discreció ha dedicat molts dies i perquè no moltes nits, a la defensa del nostre país, a la defensa dels seus habitants, a través de l'organisme més representatiu, de l'organisme que des del 1419 han escollit els andorrans per a organitzar-se i per a construir progressivament Andorra.

Josep CASAL PUIGCERNAL, fill de la Parròquia de Canillo, la primera parròquia, una de les parròquies amb més afecció per la independència del país, sabia que aquesta independència se sustentava en un Consell sòlid, ponderat, assenyat i sobretot ferm que trobava les motivacions de les seves decisions en la profunditat de la nostra història.

Havia tingut l'honor de participar amb ell en algun d'aquells debats tan espontanis, tan lliures que animaven el Consell General, i on les intervencions dels Consellers venien directament del cor. Si defensava la Parròquia, Josep CASAL era un ardent defensor de la seva Parròquia però era ben conscient que defensant la seva Parròquia defensava el País. Car en cada debat hi eren subjacents tres elements: la Parròquia, el país i el Copríncipat. La Parròquia era el lloc on sovint s'havia nascut, on es vivia i també s'ha de dir on residien els electors. El país era el nostre protector, en aquella època era ben present el fet que Andorra havia salvat els joves del servei militar, als homes de participar a les nombroses guerres que en aquell temps havien assolat els països veïns, a les dones de plorar el marit o el fill caigut al camp de batalla.

Sembla que hem oblidat, després de 70 anys de pau a Europa, aquest aspecte de la funció d'un país neutre que tan envejaven els nostres veïns.

El que feia Josep CASAL, el que feien els consellers d'aquella època, era seguir el camí que ens havien traçat aquells andorrans que des de 1419, des de la creació del Consell de la Terra, havien intentat per tots els mitjans promoure el desenvolupament econòmic d'Andorra, millorar el nivell de vida dels seus habitants, però sense oblidar mai que la primera condició n'era la salvaguarda de la independència.

Aquesta independència era el resultat de l'equilibri que van gravar en el marbre els signataris dels Pareatges de 1278 a l'establir que Andorra seria un Cosenyoriu amb 2 senyors i, particularitat bàsica, situats a banda i banda dels Pirineus.

Jo suposo que tots hem imaginat què seria Andorra si aquestes dues condicions no s'haguessin reunit.

El pareatge fou la base de la nostra independència, però faltava l'organisme que la desenvoluparia i que la consolidaria.

Aquest organisme, promogut pels homes d'Andorra fou creat l'any 1419 dos segles després dels Pareatges, fou el Consell de la Terra que amb el temps ha evolucionat cap al Consell General actual.

Com ho he dit, una de les seves funcions, la més important, fou aquesta: consolidar la independència del país i en aquest sentit, els Consellers amb perseverança, van promoure l'autogovern tot disminuint els poders dels Coprínceps per a transferir-los a l'organisme que havien escollit els andorrans: el Consell. Aquesta apropiació dels poders es va fer de manera intel·ligent, sense provocar els Cosenyors, sense crear situacions conflictives,

car consideraven que els Coprínceps eren indispensables, eren el pal de paller de l'edifici institucional. Aquesta opinió era tan arrelada en el sí del Consell i del conjunt de la població que quan la revolució francesa va renunciar al Principat, els andorrans, amb paciència i tenacitat, van reeixir a convèncer Napoleó, anys després, de restablir-lo.

I aquí, si és veritat que la necessitat crea la funció, va anar apareixent la capacitat dels andorrans per negociar, per actuar amb diplomàcia, recolzant-se amb l'un o l'altre Copríncep, alternativament, segons les necessitats.

Era espectacular, ja en èpoques més recents, veure com en un Consell de 24 Consellers, cada un amb la seva opinió, amb tendències sovint antagòniques, s'hi formava un bloc unit que agrupava la totalitat dels membres quan es tractava de defensar uns drets adquirits i sobretot quan s'intentava conquerir-ne un de nou contra l'opinió de l'un o l'altre Delegat Permanent dels Co-Prínceps i fins i tot contra els dos. És marcava l'oposició frontal contra llur voluntat de reduir les prerrogatives de l'Assemblea i és constituïa un front comú quan es tractava de traspasar-ne un màxim a les institucions andorranes. Però aquestes divergències es resolien sempre amb pragmatisme, amb ponderació, no crec que hagués enfocat mai ningú la possibilitat de prescindir dels nostres Caps d'Estat. Si hi havia unanimitat per a oposar-se a les seves pretensions quan semblaven infundades, també hi havia unanimitat per a desitjar que continuessin exercint llur paper de "símbols i garants de la permanència i de la continuïtat d'Andorra, així com de la seva independència."

Aquest és el paper que els hi reserva la Constitució, aquesta és la funció que havien imaginat per a ells els Consellers de tots els temps, en aquesta posició els situava Josep CASAL PUIGCERNAL.

Aquesta és exactament la funció que els hi encomana la nostra Constitució, a la negociació de la qual va participar activament com a Subsindic el nostre amic homenatjat avui.

Josep CASAL va contribuir a través de la seva participació a la redacció d'aquesta Constitució i a l'assoliment d'un resultat que durant prop de 6 segles, des la creació del Consell de la Terra, tots els seus predecessors havien anhelat. L'homenatge que l'AESCO ret avui a l'ex Conseller de Canillo casi es pot fer extensiu a tots aquells homes d'Andorra que amb els mitjans propis del seu temps van lluitar amb eficàcia, amb intel·ligència, amb visió de futur per cultivar aquest fruit que nosaltres hem collit amb la Constitució.

Perquè és important subratllar-ho, la Constitució que organitza avui el funcionament pacífic i harmoniós del nostre país, no ha estat promoguda únicament per tal o tal personalitat contemporània, els polítics del 1992 van assistir al seu naixement però, ho repeteixo, va ser la voluntat permanent dels homes d'Andorra que, generació rere generació, van actuar en el sí de les institucions, a l'endemà de la creació del Consell de la Terra. La Constitució és l'assoliment, la coronació d'aquesta activitat.

El que és curiós, inexplicable diria, ara que el somni dels nostres avant-passats, aquell somni que situava els Coprínceps al nivell que els hi concedeix ara la Constitució, repeteixo "Símbols i garants de la permanència i de la continuïtat d'Andorra així com de la seva independència", ara se sentin veus que reclamen la seva supressió. Són unes veus a les quals n'estic segur no s'uneix la veu de l'home polític assenyat, responsable, que és Josep CASALS.

Hauria d'haver parlat més d'ell, és un home que respecto, que aprecio, que he admirat, que m'ha servit algunes vegades de model però ho farà més bé una altra persona amb qui ha treballat molt: Òscar Ribas Reig

Josep Marsal Riba

President de l'AESCO

Josep Casal Puigcernal, de Cal Bortoló de l'Aldosa de Canillo

Glosar la vida d'una persona sempre produeix inquietud, en no saber si no et descuidaràs res, o bé si el glosat, al que s'obliga a escoltar, es reconeixerà en la part de la versió de la seva vida formulada per un tercer.

El Josep va néixer a Canillo, a casa Bortoló de l'Aldosa, a Andorra. Amb els seus cognoms Casal i Puigcernal no podia néixer en altre lloc. De la família i del poble en va heretar els valors característics de la societat andorrana d'aquells temps: treball, austeritat i responsabilitat. Casat amb l'Enriqueta Mandicó Vidal, de Casa Joansaus de Canillo (no podia ésser d'altra manera!), ha estat conseqüent al llarg de la tota seva vida amb aquells valors heretats dels seus avantpassats, que ha sabut transmetre als seus fills, l'Anna, en Josep, en Jaume, i en Joaquim. I als seus néts, la Gemma, el Jordi, el Guillem, el Manel, el Josep, l'Arnau i l'Oriol. La qual cosa, en un món desestructurat en el que vivim, qualificat com a "postmodern", en el que la família i l'esforç, la responsabilitat i el sacrifici personal s'han desplaçat a la prehistòria, no deixa d'ésser un mèrit més per l'actiu del Josep Casal.

Jo el vaig conèixer fa molts anys, quan tots dos ens dedicàvem a la política. En aquell temps les distàncies entre els pobles de les Valls eren immenses. Aleshores el veia molt més gran que jo, en edat i en bonhomia, i he de confessar que ara no el veig tant gran en edat però sí encara més gran en bonhomia.

En la seva vida política ha servit al país en la totalitat de les seves institucions, salvat naturalment, a la de Cap de l'Estat. Va ser conseller de l'Honorable Comú de Canillo durant vuit anys, del 1954 al 1958 i del 1962 al 1966. Va ésser elegit com a Conseller General de les Valls en 4 legislatures entre els anys 1970 i 1989. Finalment va ser nomenat Subsíndic General l'any 1990, amb Josep Beal, de Síndic.

Ell i jo vàrem compartir responsabilitats polítiques en el primer Govern sorgit del Decret de 1981. Vaig tenir l'honor de comptar amb ell com a Ministre d'Agricultura i del Patrimoni Natural. I Junts vàrem viure situacions complicades com els aiguats del novembre de 1982 i altres no tan complicades però sempre políticament complexes. En el govern va ésser un impulsor destacat per a la creació del Cercle Agrari. Un entusiasta i defensor de l'assegurança agrària i protagonista en els estudis generals sobre l'explotació forestal, zones de risc d'allaus i un llarg etc. I gran defensor del aleshores Túnel d'Envalira, projecte "no nat" a l'època per la dimissió del Govern, que ja tenia enllestit a punt de licitació. Eren els anys 1982 i 1983. El Josep Botoló destacava per les seves anàlisis dels fets, amb prudència, lògica i validesa, i per la seva gran capacitat natural per jutjar les circumstàncies de manera justa i raonable. Els escolàstics definien aquesta facultat com sapientia, és a dir, saviesa.

I és que en el Josep aquesta saviesa no és únicament la saviesa comuna a tots els humans, és a dir, la intel·ligència en la seva manera espontània de manifestar-se, o la raó en sentit cartesià o la facultat de poder diferenciar el verdader del fals. En el Josep no té aquest sentit abstracte, sinó que per a ell és una funció del coneixement sensible anomenat "sentit comú", que es manifesta per mitjà de pocs artificis verbals o gesticulars de la política-espectacle. A ell l'interessa més explicar-se amb claredat que fer-ho de manera elegant. No recordo si va ser Sèneca, però amb tota seguretat va ésser un clàssic de l'Imperi romà que va escriure: "La senzillesa i la claredat distingeixen l'home de bé", i el dramaturg espanyol Jacinto Benavente hi afegia: "és més fàcil ser genial que tenir sentit comú".

Per a ell el sentit comú no ha estat un fi en sí mateix, sinó que ha estat una pràctica i un estil constant, amb el seu convenciment que el sentit de l'esforç és la superació de les pròpies limitacions. Deia Einstein: "Si la teva intenció és descriure la veritat, fes-ho amb senzillesa, i l'elegància deixa-la pel sastre." Perquè aquesta, la senzillesa, és una altra de les virtuts que han adornat al Josep Casal Puigcernal. La seva humilitat natural ha estat el fil en què s'encadena la seva glòria d'avui amb les virtuts de deliberar bé, de jutjar bé i de discernir bé de què parla Aristòtil en la seva Ètica Nicomaquea.

L'avui glosat més que un "bon home" (que també) ha estat un "home bo" que ha fet bons als altres. Crec que aquest és el màxim elogi que es pot fer a un ésser humà. Ha sigut amic dels seus amics i, jo diria fins i tot dels seus enemics. De fet no n'ha tingut. Ni adversaris, ni enemics. Honest amb si mateix i complidor com a estadista, ha estat lleial a la nació andorrana i ha servit fidelment i honestament a l'Estat Andorrà. N'he sigut testimoni d'excepció.

Per això és un honor per a mi afirmar, en nom vostre, que l'homenatge que avui l'Associació d'Ex Síndics i Ex Consellers Generals ofereix a Josep Casal Puigcernal de Cal Bortoló de l'Aldosa, parròquia de Canillo, és un homenatge just i merescut.

Gràcies.

Oscar Ribas Reig
Novembre 2014

Associació d'antics parlamentaris de països membres del Consell d'Europa (FP-AP)

Bureau i Assemblea General - París, març 2014

Una delegació de l'AESCO formada per la Sra. Rosa Maria Mandicó i Xavier Montané va assistir a la reunió del Bureau i de l'Assemblea General que es va desenvolupar a París el propassat 14 de març.

A nivell de contingut un dels temes que va centrar més debat és la recent crisi política d'Ucraïna que va donar lloc a l'aprovació d'una resolució. La delegació de l'AESCO hi va votar a favor. També es va debatre sobre l'ingrés de Romania dins l'associació d'exparlamentaris i finalment es va acordar acceptar el seu ingrés amb l'estatus d'observador. Per últim també es va procedir a l'elecció del nou President, el Sr. Luis Nandin de Carvalho. Es van presentar dues candidatures, una de Portugal i l'altra de Polònia, finalment es va escollir el representant portuguès, mentre que el polonès fou elegit com un dels 4 vicepresidents.

Del 12 al 14 de juny es va celebrar a Varsòvia la reunió del Bureau, i posteriorment del 12 al 14 de novembre va tenir lloc a Brussel·les el col·loqui sobre "democràcia" on es va aprovar la declaració de Brussel·les sobre els reptes de la democràcia en l'època de la mundialització amb l'objectiu de reforçar les institucions democràtiques i la participació dels pobles. Una còpia de la Declaració de Brussel·les fou enviada al Síndic General per part del President de l'AESCO amb el prec que la fes arribar als grups parlamentaris.

L'Associació d'antics parlamentaris de països membres del Consell d'Europa (FP-AP) es va crear l'any 1994, actualment està integrada per 16 membres i 3 observadors. Andorra participa a la FP-AP des de l'any 2009, en qualitat d'observador, i a partir de l'any 2011 com a membre de ple dret.

**ASSOCIATION EUROPEENNE DES ANCIENS PARLEMENTAIRES
DES PAYS MEMBRES DU CONSEIL DE L'EUROPE**

COLLOQUE de BRUXELLES
13 novembre 2014

**LES DEFIS DE LA DEMOCRATIE A L'EPOQUE DE LA MONDIALISATION.
COMMENT RENFORCER LES INSTITUTIONS DEMOCRATIQUES
ET LA PARTICIPATION DES PEUPLES.**

DECLARATION DE BRUXELLES

*Adoptée par les délégués représentant les membres de l'Association européenne des
anciens Parlementaires des Pays membres du Conseil de l'Europe*

L'Association européenne des anciens parlementaires des pays membres du Conseil de l'Europe:

- remercie l'Association des anciens députés au Parlement européen (AAD) d'accueillir le Colloque dans les locaux du Parlement européen, seule institution de l'Union européenne élue directement par le peuple et instrument majeur du contrôle démocratique de l'Union européenne, et instance de délibération sur la législation communautaire.

- rappelle que son travail est tout à fait conforme à la Déclaration universelle des droits de l'homme, adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies à Paris le 10 décembre 1948, à la Convention européenne des droits de l'homme du Conseil de l'Europe (1950), au Pacte international relatif aux droits civils et politiques de l'ONU (1966), à la Déclaration universelle sur la démocratie, adoptée par l'Union interparlementaire (UIP) en 1997 ainsi qu'à la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne.

- souligne que le Colloque de Bruxelles est axé en particulier sur le renforcement des institutions démocratiques et sur la participation des citoyens. Les principes de libertés et de respect des droits de l'homme doivent être respectés par les gouvernements. Ce colloque a pour objectif d'appeler l'attention sur la nécessité d'un tout nouvel équilibre mondial basé sur la démocratie tenant compte des effets de la mondialisation et du développement des pays émergents.

QUELQUES RAPPELS

A - UN SOCLE DE VALEURS COMMUNES : BASE DE LA DEMOCRATIE.

- La démocratie est un idéal ainsi qu'un objectif, fondé sur des valeurs fondamentales et communes à tous les peuples de la planète à l'esprit ouvert, indépendamment des différences culturelles, politiques, sociales ou économiques. Elle repose sur des valeurs telles que, l'inviolabilité de la dignité humaine, la liberté, le respect des droits de l'homme la primauté du droit, l'égalité des sexes, la solidarité et la justice sociale, la protection des bases naturelles de la vie, la tolérance, la liberté de croyance, le respect des minorités la diversité culturelle, la paix

La démocratie – le gouvernement du peuple, par le peuple et pour le peuple – repose sur des principes essentiels : la participation et la responsabilité individuelle des citoyens, ce qui implique l'existence d'institutions représentatives à tous les niveaux de décisions. La démocratie comprend des paramètres sociaux, économiques et culturels qui facilitent le choix politique libre et égal pour tous et la liberté d'expression et des médias sans restrictions..

- Le devenir de la démocratie ne peut être dépendant des situations particulières de chaque pays. Nous constatons que trop souvent confrontée à des interprétations diverses en fonction des traditions, des religions et du régime politique, dans de nombreux pays du monde, la démocratie est loin d'avoir obtenu gain de cause. .

- Dans les conclusions de notre Déclaration de Rome du 30 novembre 2002 sur : « Les valeurs européennes communes qui constituent le pilier de la construction européenne » :

« Les anciens parlementaires demeurent convaincus qu'une Europe unifiée et structurée est en mesure de faire face aux défis de la mondialisation non seulement dans les domaines économique et social, mais aussi politique et juridique. Il faut promouvoir une mondialisation des valeurs démocratiques et une économie de marché sociale et écologique où le développement humain durable et les droits des générations futures constituent le point de référence d'une politique mondiale qui offre une vie digne à tous les êtres humains, tant aux générations actuelles que futures ».

B - CERTAINS FONDEMENTS DE LA DEMOCRATIE SONT MIS EN CAUSE PAR LA MONDIALISATION.

La mondialisation remet en cause certains fondements de la démocratie dans sa définition « d'hier » :

- La rapide montée en puissance des nouvelles technologies de communication et d'information et particulièrement d'internet a permis l'accès à l'espace « village planétaire ».

Cependant l'abus et la manipulation sont flagrants dans de nombreux domaines, exemples : la remise en cause de la protection de la vie privée, l'usurpation d'identité et toutes formes de criminalité numérique. Des transgressions provenant des Etats eux-mêmes peuvent aussi se produire dans ces domaines.

- La crise des dettes a eu pour conséquence de mettre en évidence le poids déterminant de l'intervention des institutions financières internationales et des agences de notation qui cristallise le sentiment qu'ont les citoyens d'une ingérence et d'une supervision dans les affaires nationales, voire d'une mise sous tutelle.

A côté des horizons positifs qu'elle ouvre (p.ex. communication accélérée, aide internationale, promotion d'échanges commerciaux...) la mondialisation accroît les contraintes qui pèsent sur les Etats et les groupes d'états dans un contexte où il n'y a pas, à l'échelle internationale les conditions institutionnelles nécessaires à l'exercice de la démocratie.

- Face au manque de transparence et à la complexité des structures de pouvoir, les citoyens sont désireux de participer aux prises de décisions. Les manifestations et les révoltes récentes ont mis en évidence l'influence de plus en plus grande des réseaux sociaux, la pluralité d'expression des opinions s'exerce dans une plus grande mesure en dehors des institutions représentatives.

PROPOSITIONS

1. Le rôle des institutions politiques et de leurs représentants est déterminant pour créer et faire vivre un cadre démocratique dans chaque pays, au niveau local, régional, national, mais aussi au niveau interétatique.

Pourtant l'enjeu des élections apparaît aujourd'hui de plus en plus limité, notamment sur les

questions économiques et sociales, domaine dans lequel les gouvernants paraissent avoir le moins de marge de manœuvre. L'augmentation du taux d'abstention s'explique pour une large part par ce sentiment d'impuissance. Or le bon fonctionnement de la démocratie exige une participation électorale sinon massive du moins conséquente.

Nous rappelons que l'élément de l'exercice de la démocratie est la tenue à intervalles périodiques d'élections libres et régulières avec la garantie du vote secret permettant l'expression de la volonté populaire. Ces élections doivent se tenir, sur la base du suffrage universel personnel et secret, de telle sorte que tous les électeurs puissent choisir leurs représentants dans des conditions d'égalité, d'ouverture et de transparence. C'est pourquoi les droits civils et politiques sont essentiels, et plus particulièrement, le droit de voter et d'être élu, le droit à la liberté d'expression et de réunion, l'accès à l'information, et le droit de constituer des partis politiques et de mener des activités politiques.

2. Nous proposons de conforter les institutions démocratiques représentatives en les adaptant au nouveau contexte, par exemple en tenant compte de l'émergence des réseaux sociaux venant désormais en concurrence avec les expressions publiques traditionnelles. Pour garantir que l'idée de la démocratie représentative continue à être appréciée, il faut un système politique qui permette une plus grande participation du public, et lancer une campagne pour promouvoir l'éducation civique. Les médias interactifs disponibles aujourd'hui peuvent fournir une contribution décisive pour moderniser et appuyer la démocratie représentative en augmentant la transparence et en fournissant des canaux pour l'engagement et la participation. La légitimité d'une communauté démocratique ne peut être affaiblie en autorisant d'acheter la citoyenneté.

Nous proposons d'engager parallèlement des travaux au sein de notre association pour définir les nouveaux instruments à mettre en œuvre en vue d'une application concrète de la démocratie participative incluant les nouvelles techniques de communication.

3. Pour être considéré comme pleinement démocratique, un pouvoir doit être soumis à des systèmes de contrôles.

Nous proposons que soient mis en œuvre à tous les niveaux des conseils consultatifs auprès des administrations publiques encadrés par la législation en matière de transparence afin de prévenir la corruption et l'influence des groupes de pressions quels qu'ils soient.

Nous proposons également que l'organisation, la gestion financière, le financement et l'éthique des partis politiques soient dûment réglementés de façon impartiale pour garantir la régularité des processus démocratiques comme le rappelle l'Union interparlementaire dans sa Déclaration universelle sur la démocratie du 16 septembre 1997, et que les droits à accéder aux informations sur les activités des élus soient reconnus.

4. Le droit d'initiative citoyenne a été reconnu sur le plan européen par le Traité de Lisbonne en permettant à un million de citoyens de soumettre une proposition d'acte juridique européen nécessaire aux fins d'application des Traités, mais la Commission garde la faculté de statuer sur l'opportunité de donner suite à cette initiative. Le Parlement Européen ne peut éluder en aucun cas son rôle historique moteur dans le processus de construction de l'Europe. Il demeure le lieu populaire à l'échelle de l'Union européenne.

Aussi nous proposons que le Parlement européen facilite une relance de l'initiative citoyenne prévue par le Traité de Lisbonne et engage une réforme de l'initiative citoyenne.

5. Le Parlement européen devrait aussi être renforcé en créant le poste de représentant indépendant de l'UE pour les droits fondamentaux, à élire par le Parlement européen.

6. Il est également important pour l'architecture démocratique européenne que les pouvoirs de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe soient renforcés en accordant le droit

à l'Assemblée de nommer les candidats pour l'élection du Secrétaire général du Conseil de l'Europe et des juges de la Cour européenne des droits de l'homme, et en la dotant de droits consultatifs et décisionnels supplémentaires en ce qui concerne son budget.

7. Un des défis à relever par les parlements est d'arriver à un bon équilibre entre la liberté et les droits individuels pour réglementer l'utilisation de données, la nécessité de protéger la dignité, la vie privée et la réputation des autres et de la communauté et d'assurer leur sécurité.

8. Nous proposons que les décisions majeures qui concernent la population soient prises après consultation et non par des organismes non élus sur lesquels, et c'est le plus préoccupant les citoyens pensent que leurs gouvernants eux-mêmes n'ont plus de prise. L'expertise citoyenne doit pouvoir s'exercer pleinement notamment par la garantie d'accès à une information préalable objective en particulier sur les projets publics. Ces consultations représentent une offre essentielle de démocratie participative. Ces décisions peuvent concerner par exemple l'infrastructure dans les pays respectifs.

9. La connaissance citoyenne des décisions est un élément essentiel de la vie démocratique. Cela suppose une information impartiale, complète et contradictoire.

Nous proposons que la participation des citoyens à la vie publique, et en particulier leurs droits à l'éducation et à la connaissance soient reconnus et leur mise en pratique favorisée ; par exemple : certaines mesures pourraient être prises comme la publication des débats du Conseil de l'Union européenne quand il délibère d'actes législatifs comme le fait le Parlement européen.

10. Une extension raisonnée de la pratique participative à tous les niveaux ne va pas à l'encontre de la démocratie représentative. Toutefois nous réaffirmons que le Parlement constitue le cœur politique de la démocratie (comme stipulé dans notre Déclaration de Malte du 2 novembre 2012). Les Parlements doivent dès lors renforcer ou réaffirmer leur position en tant que forum central pour le débat public et politique, et accomplir ses autres fonctions essentielles avec efficacité et responsabilité – tels que le travail législatif, l'adoption du budget, le contrôle de l'action gouvernementale, le rôle en matière de pouvoir électif, et sa participation à la politique étrangère et de sécurité.

11. La mondialisation de la démocratie doit s'imposer à la mondialisation de l'économie

Si l'on veut accroître la capacité des citoyens à exercer un certain pouvoir sur des phénomènes qui se développent dans l'espace global sans qu'ils y soient associés, il est nécessaire de mettre en place de nouveaux modes d'organisation politique au niveau international et de prendre en compte les exigences nouvelles de la société pour davantage de démocratie, de transparence et de régularité des marchés financiers. En tout cas l'Europe doit en priorité retrouver sa compétitivité au niveau mondial.

Enfin, nous proposons que les Etats soutiennent la création d'une Assemblée parlementaire des Nations Unies par exemple qui supervise les grandes institutions financières FMI, Banque mondiale afin de favoriser les progrès de la gouvernance mondiale dans une voie démocratique. Le rôle de l'OMC devrait consister en un suivi clair et transparent. L'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe devrait contrôler également la Banque européenne d'investissement (BEI) comme le fait le Parlement européen.

12. La dette des pays avancés ayant atteint des niveaux sans précédent, son impact sur la croissance est aujourd'hui plus incertain qu'auparavant et réagit donc sur l'équilibre démocratique des pays concernés ainsi que sur l'ensemble des pays du monde.

ASSEMBLEA GENERAL 2014 CONFERÈNCIA DE LA MINISTRA D'EDUCACIÓ I JOVENTUT, Sra. ROSER SUÑÉ

En l'última Assemblea, celebrada el 29 d'abril de 2014, es va aprovar la liquidació del pressupost de l'exercici anterior, el pressupost de l'exercici en curs -2014- i la quota social. També es va sotmetre a la consideració dels associats el programa d'activitats socials realitzat així com la proposta d'objectius del següent any.

AESCO

Tiny Lara

Posteriorment es va celebrar el tradicional dinar de germanor seguit de la conferència-col·loqui a càrrec de la Ministra d'Educació i Joventut, Sra. Roser Suñé. L'exposició es va estructurar en tres àmbits: una anàlisi quantitativa amb la presentació d'un seguit de xifres rellevants, una visió de l'estructura de gestió i les competències que assumeix el Ministeri d'Educació així com un apartat final que presenta algunes línies de treball que ens han de dur cap al futur.

AESCO

AESCO

PONÈNCIA SRA. ROSER SUÑÉ

La meua exposició s'estructura en tres àmbits diferenciats que inclouen una anàlisi quantitativa amb la presentació d'un seguit de xifres rellevants, una visió de l'estructura de gestió i les competències que assumeix el ministeri i un apartat final que presenta algunes línies de treball que ens han de dur cap al futur

1-Aspectes quantitius

Actualment l'estructura educativa andorrana té 10.837 alumnes, repartits d'aquesta manera:

- 4.298 Escola Andorrana
- 3.423 Escola Francesa
- 3.116 Escola Espanyola

L'estructura educativa ha evolucionat d'un creixement ràpid —l'any 2000 comptàvem 9.432 escolars i el 2005 10.789— vers una estabilització relacionada amb la pèrdua d'habitants del país tot i que aquesta no es reflecteix amb igual dimensió a les escoles. Els factors encara no han estat totalment analitzats però si que hi trobem variables diferents: famílies que han marxat i retornen, famílies on el progenitor marxa i l'altra part de la família roman al país. Definim aquest període com una època d'estabilitat.

El pressupost actual destinat a Educació és de gairebé 60 milions d'euros que suposen al voltant del 15% del pressupost de l'estat. Els recursos destinats a Educació han estat sempre una de les prioritats dels diferents governs d'Andorra i la tendència no ha variat ja que l'educació es percep com una inversió de futur que ha de garantir la cohesió i la capacització de la nostra població.

El ministeri és responsable dels docents de les escoles andorranes, dels de la formació andorrana impartida als altres sistemes educatius, dels de la formació professional, dels de la formació d'adults i dels tècnics i responsables del ministeri. La xifra de personal contractat, tenint en compte tots els serveis és d'unes 900 persones.

La dimensió quantitativa que us acabo de presentar mostra de manera febaent la importància que l'educació té en un país de les dimensions del nostre i, alhora, com la voluntat dels gestors polítics continua sent el fet de treballar per al manteniment d'aquesta estructura educativa.

2-Aspectes organitzatius

A continuació detallarem l'estructura organitzativa actual que dona resposta global a les necessitats del sistema educatiu andorrà i a aspectes concrets del sistema educatiu francès i del sistema educatiu espanyol.

El Sistema educatiu andorrà està format per l'Escola Andorrana que té 12 centres: 8 de primera ensenyança, 3 de segona ensenyança i 1 de batxillerat, les assignatures de català i ciències socials d'Andorra impartides dins del sistema educatiu espanyol i francès, la formació professional amb un centre formatiu que ofereix, en diverses modalitats, el Diplomat d'Ensenyament Professional (DEP) i el títol de Batxillerat Professional (BP), la formació d'adults que inclou el centre d'educació bàsica d'adults i les classes de català i història d'Andorra per a adults, la formació professional continuada, ocupacional i del Reconeixement i Validació de l'Experiència Professional.

Per tal de consolidar la qualitat i assegurar la solidesa de l'ensenyament comptem amb les àrees de:

- Ordenament curricular
- Innovació i avaluació pedagògica
- Psicopedagogia
- Exàmens oficials i reconeixement de titulacions
- Recursos humans i formació del professorat

Aquestes àrees desenvolupen accions d'assessorament i supervisió que permeten la millora contínua de la qualitat de l'ensenyament i dissenyen i implementen projectes de renovació a fi d'aconseguir l'excel·lència i la sostenibilitat de la nostra educació.

Els seus noms descriuen les competències que assumeixen i són l'eix de treball de la gestió pedagògica del ministeri.

El projecte central que desenvolupa el ministeri des de fa dos anys és el Pla Estratègic de Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà del qual parlaré més endavant.

Per donar serveis generals a tota l'estructura educativa (andorrana, francesa, espanyola) comptem amb aquestes àrees:

L'àrea d'activitats culturals i educatives que, com diu el seu nom, organitza per a tots els sistemes educatius del país, espectacles i activitats pedagògiques que completen, amplien i diversifiquen el currículum escolar dels alumnes. Aquesta àrea, que es coordina amb altres ministeris del Govern, ofereix formacions i activitats transversals relacionades amb diverses disciplines, amb temes tan decisius com la salut o la prevenció a tots els nivells (viària, drogodependències, assetjament escolar, sanitària...).

L'àrea de desenvolupament tecnològic educatiu que s'encarrega de promoure projectes educatius basats en l'ús de les noves tecnologies de la informació i la comunicació en el camp de l'educació i de facilitar-ne l'accés a tota la comunitat educativa del país. També impulsa la plataforma d'aprenentatge virtual educand, que és d'àmbit nacional.

L'àrea de recursos pedagògics s'encarrega de les publicacions del ministeri i compta amb un Centre de Documentació i Recursos que dona servei a tota l'estructura educativa. La seva missió és oferir suport a la pràctica docent i als tècnics pedagògics del ministeri.

La unitat de planificació educativa que s'ocupa de les necessitats d'edificació i de manteniment dels aproximadament 30 centres escolars que depenen directament del ministeri d'educació.

A més, trobem la unitat de serveis escolars que garanteix altres aspectes de funcionament que també fan possible la vida educativa del país:

El servei de transport escolar, que compta amb 4.493 usuaris (un 41% de la població escolar), i que s'organitza, es gestiona i es subvenciona directament des del ministeri.

El servei de beques i ajuts tramita, cada curs, al voltant de 1.800 demandes en concepte de menjador, transport, material escolar i altres.

El servei de gestió de dades, indispensable per a la planificació educativa, permet dimensionar els serveis i actualitza les xifres del cens escolar.

Finalment, dos serveis destinats a fomentar la pràctica esportiva entre els escolars dels tres sistemes educatius: l'esquí escolar i l'esport extraescolar.

Per mantenir la relació fluïda entre els sistemes existeix el departament de relacions internacionals que vetlla pel bon desenvolupament dels convenis bilaterals amb França (centres de maternal i primera ensenyança a totes les parròquies, 1 lycée on es desenvolupa de la 6ème a Terminale, més ensenyament professional), Espanya (centres de maternal i primera ensenyança a 4 parròquies, 1 institut de segona ensenyança i batxillerat, 3 centres congregacionals, 1 centre privat) i Portugal. Alhora s'ocupa del nostre encaix amb organismes internacionals.

El ministeri participa en diferents programes europeus de llengües, de formació, ciutadania democràtica i drets humans. És la nostra plataforma cap a l'exterior però també una important font de formació, informació i difusió sobre activitats i continguts del Consell d'Europa, la UNESCO i altres organismes europeus.

Menció especial mereix la presidència andorrana del Consell d'Europa que va tenir lloc entre novembre 2012 i maig 2013 i que centrà el seu tema principal en l'educació per als drets humans, la democràcia i l'estat de dret, dit d'una altra manera l'educació per als valors. A Andorra es va desenvolupar una reunió d'alt nivell sota el títol Les competències per a una cultura de la democràcia i el diàleg intercultural: una aposta política i de valors. S'hi van sumar tot un seguit d'activitats a les escoles que van fer present de manera més efectiva en el si de la societat andorrana el significat del tema de la presidència.

Per garantir el bon funcionament administratiu hi ha la Unitat Central d'Administració i la Unitat de Serveis Escolars.

L'ensenyament superior i la recerca tenen una estructura diferenciada on la direcció gestiona l'ordenació acadèmica i titulacions, els afers universitaris, les accions internacionals, i la recerca incloent-hi també la seva promoció i divulgació.

Aquest és l'àmbit on, durant els darrers anys, s'ha produït una major activitat legislativa.

L'any 2003 entrem a formar part del Procés de Bolonya i l'any 2008 ens adherim al Conveni de Lisboa que estableix les directius sobre reconeixement de titulacions. Aquest moment és un punt d'inflexió en l'evolució de l'ensenyament superior a Andorra i en el desenvolupament de l'activitat legislativa en aquest àmbit.

L'any 2008 entra en vigor la nova llei d'universitats, la llei 12/2008 d'ordenació de l'ensenyament superior.

Creem, l'any 2010, el marc Andorrà de qualificacions de l'ensenyament superior (MATES)

L'any 2006 es crea l'Agència de qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra (AQUA) amb els objectius d'avaluar, acreditar i certificar que tant les institucions d'ensenyament superior com les formacions oficials que s'hi imparteixen segueixin tant les normatives nacionals com els principis internacionals de qualitat.

Durant aquest període les titulacions han passat de ser diplomatures, llicenciatures, màsters i doctorats a ser batxèlors, màsters i doctorats.

La UDA ha evolucionat a mesura que els principis rectoris de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior s'han anat implantant al nostre país. Actualment la UDA ofereix estudis virtuals presencials de primer cicle (9 batxèlors), tercer cicle i està en el procés d'oferir titulacions de segon cicle (màsters). Actualment conviuen les noves titulacions amb les antigues que estan en vies d'extinció. S'ofereixen en format virtual i/o presencial 7 diplomatures: 2 en format virtual i presencial, 1 en format presencial i 4 en format virtual; i 13 llicenciatures en format virtual.

S'han establerts al nostre país dues universitats privades: la Universitat de les Valls i la Universitat Oberta La Salle (UOLS).

Com podem observar per un país petit, l'arquitectura educativa és complexa i rica, genera multiplicitat d'activitats i de reptes i es mou de manera constant.

En aquest sentint continuem treballant perquè els nostre estudiants puguin formar-se: oferint beques de primer i tercer cicle (ajuts de 3r cicle, ajuts al pagament de matrícula de 3r cicle i ajuts en el marc de la CTP), i tenim la voluntat d'oferir beques de segon cicle amb una modificació legislativa de l'actual llei.

3- Prioritats actuals

Dins de les línies de treball actuals, que ja poden imaginar són nombroses, només vull comentar-ne tres.

La primera fa referència al Pla Estratègic de Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà. Aquest agrupa diverses accions encaminades a renovar el sistema educatiu andorrà. Els seus eixos principals són: la renovació dels programes educatius amb un enfocament per competències i l'adequació de l'acció pedagògica a aquest model competencial.

El nostre repte és millorar l'ensenyament reforçant els principis de la nostra escola: l'aprenentatge comprensiu, la inclusivitat de l'alumnat i el plurilingüisme.

El nostre objectiu és avançar en la construcció d'un sistema educatiu eficient i efectiu, capaç de donar resposta a les demandes de la societat actual.

Aquest objectiu només es podrà assolir si posem al dia les competències dels docents, formant-los per dur a terme la seva tasca en les millors condicions. Això implica que també haguem de dur a terme una reflexió sobre la carrera professional dels nostres tècnics i responsables pedagògics que respongui a les exigències de qualitat que volem aportar.

L'inici de la implantació a les aules d'aquest nou model és el curs 2013-2014. Començarem a primer curs de segona ensenyança i per al curs 2014-2015 es preveu continuar amb el tercer cicle de primera ensenyança.

La segona se centra en les relacions internacionals ja que els Convenis signats amb els estats veïns donen el marc legal i d'actuació a les relacions educatives entre Andorra, França i Espanya, i asseguren el manteniment i la coexistència de 3 sistemes educatius en un territori de només 464 km².

No cal dir que la varietat i diversitat d'oferta educativa que ofereix la convivència de 3 sistemes, aporta una gran riquesa educativa i ofereix un gran valor afegit als nostres ciutadans que, de manera lliure i gratuïta, poden escollir quin és el sistema educatiu que millor respon a les seves característiques i necessitats.

El ministeri d'educació, mitjançant la presència de personal docent als centres educatius assegura el coneixement del català i de les ciències socials d'Andorra en tots els sistemes.

El Conveni signat amb Portugal assegura l'ensenyament de la llengua portuguesa als alumnes que, de manera voluntària, opten per estudiar aquesta llengua.

Per tant, dins de les línies estratègiques del nostre treball esdevé fonamental el seguiment dels convenis i la seva aplicació. En aquest moment, s'ha procedit a renovar el conveni educatiu amb l'Estat francès per una durada de deu anys i es continua l'aplicació i el seguiment del conveni hispanoandorrà en matèria educativa.

I el darrer eix que vull comentar es relaciona amb la llei d'obertura econòmica aprovada aquest estiu i que ha permès l'arribada d'inversió estrangera al nostre país. Amb aquesta dinàmica es preveu treballar per atreure formacions internacionals que es puguin desenvolupar en el nostre país tant a nivell propi com amb col·laboració amb la Universitat d'Andorra i, alhora, potenciar la internacionalització de la nostra universitat.

Per concloure, dir-vos que per a nosaltres l'educació ha estat, és i serà sempre un element fonamental en la cohesió de la nostra societat. La lliure elecció del sistema educatiu per part dels pares així com la gratuïtat de l'educació són elements indissociables del nostre plantejament. La situació actual ens obliga a optimitzar recursos, però no a variar-ne els principis fonamentals.

Número d'associats a data 30 d'abril del 2015

1.	Vicenç Alay Ferrer	48.	Josep Marsal Riba
2.	Marcel Albós Riba	49.	Pere Marsenyach Torres
3.	Miquel Aleix Areny	50.	Conxita Marsol Riart
4.	Miquel Àlvarez Marfany	51.	Jaume Martí Mandicó
5.	Susagna Arasanz Serra	52.	Joan Martínez Benazet
6.	Guillem Areny Areny	53.	Josep M ^a Mas Pons
7.	Francesc Areny Casal	54.	Jordi Mas Torres
8.	Josep Areny Fité	55.	Joaquim Miró Bernadó
9.	Maria Teresa Armengol Bonet	56.	Pere Moles Aristot
10.	Miquel Armengol Pons	57.	Lluís Molné Armengol
11.	Antoni Armengol Vila	58.	Francesc Molné Torres
12.	Lluís Babi Pícolo	59.	Joan Monegal Blasi
13.	Isidre Baró Cabanes	60.	Xavier Montané Esplandiú
14.	Modest Baró Moles	61.	Josep Montané Pons
15.	Enric Casadevall Medrano	62.	Francesc Xavier Mora Baron
16.	Josep Casal Casal	63.	Francesc Mora Planes
17.	Miquel Casal Casal	64.	Bonaventura Mora Riba
18.	Antoni Casal Mandicó	65.	Francesc Mora Sagués
19.	Josep Casal Puigcernal	66.	Josep Àngel Mortés Pons
20.	Josep Cases Baró	67.	Joan Naudi Ambatlle
21.	Robert Cassany Vila	68.	Miquel Naudi Clop
22.	Antoni Cerqueda Gispert	69.	Climent Palmitjavila Torres
23.	Francesc Cerqueda Pascuet	70.	Marc Pintat Forné
24.	Jordi Cinca Mateos	71.	Clara Pintat Rossell
25.	Marc Codina Travesset	72.	Albert Pintat Santolària
26.	Jordi Cots Naudi	73.	Antoni Puigdellívol Riberaigua
27.	Jordi Daban Alsina	74.	Enric Pujal Areny
28.	Enric Dolsa Font	75.	Joan Pujal Areny
29.	Antoni Duró Baró	76.	Maria Reig Moles
30.	Josep Duró Coma	77.	Càndid Riba Coma
31.	Joan Escaler Calva	78.	Òscar Ribas Reig
32.	Xavier Espot Miró	79.	Bonaventura Riberaigua Miquel
33.	Jordi Farràs Forné	80.	Antoni Riberaigua Sasplugas
34.	M. Rosa Ferrer Obiols	81.	Josep Antón Ribes Roca
35.	Pere Font Moles	82.	Francesc Roca Roca
36.	Pere Font Vergés	83.	Bibiana Rossa Torres
37.	Olga Forné Angrill	84.	Eduard Rossell Pujal
38.	Bernadeta Gaspà Bringeret	85.	Gilbert Saboya Sunyé
39.	Marc Forné Molné	86.	Estanislau Sangrà Font
40.	Josep M ^a Garrallà Coma	87.	Joan Santamaria Terré
41.	Albert Gelabert Grau	88.	Jordi Serra Malleu
42.	Joan Jordi Areny	89.	Enric Tarrado Vives
43.	Marcel Llovera Massana	90.	Joan Tomàs Roca
44.	Magi Maestre Campderrós	91.	Isidre Torres Pons
45.	Maitena Manciet Fouchier	92.	Guillem Valdés Alemany
46.	Rosa M. Mandicó Alcobé	93.	Carles Verdaguer Pujantell
47.	Agustí Marfany Puyoles		

Amb la voluntat de gaudir de noves idees i visions us convidem a adherir-vos a la nostra Associació, que treballa per fomentar la promoció i la defensa dels valors democràtics, la cultura andorrana i la llengua catalana.

Full d'inscripció per a nous membres de ple dret i observadors

Andorra la Vella, _____ de _____ de 20____

El/La sotasignat/ada _____, de

nacionalitat andorrana, titular del passaport núm. _____ amb

domicili a _____,

havent exercit el càrrec públic de:

- síndic/a general, durant el període _____

- subsíndic/a general, durant el període _____

- conseller/a general, durant el període _____

Manifesta la seva voluntat d'adherir-se a l'Associació d'exsíndics i exconsellers generals.

Per a més informació podeu trucar al **877 877**.

AESCO

AESCO

Associació d'Exsindics i Exconsellers Generals

Carrer de la Vall, 28 · AD500 Andorra la Vella · Tel.: 877 877 · Fax: 869 863